

H Í R E K

Hajdú-Bihar megye és a debreceni Kölcsey közművelődési intézet több évtizede ápol kulturális kapcsolatokat a japán Toyama tartománnyal, amelynek keretében rangos képzőművészeti rendezvényekre is sor kerül.

A múlt év novemberében az I. nemzetközi toyamai képzőművészeti kiállítás megnyitójára, Hajdú-Bihar megye képviselőjében, a közművelődési intézet osztályvezetője, *Angyal László* vezetésével *Burai István* festőművész, *Szilágyi Imre* és *Tamus István* grafikusművészek, valamint *Király Attila* művészettörténész utazott Japánba. A tárlaton négy ország, Japán, Kína, Korea és Magyarország 30-30 műalkotással vett részt. A magyar művészek részt vettek a kiállítás alkalmával szervezett szimpóziumon is, ahol a fő téma a művészek helyzetének országokénti elemzése volt.

A Ferencvárosi Pincegalériában *Kazinczy Gábor* grafikusművész kiállítása nyílt meg február 21-ikén, ahol az érdeklődők szép válogatást láthattak a művész legújabb grafikai műveiből. A tárlatot népes közönség és a KBK tagságának sok képviselője jelenlétében *Baky Péter* festőművész nyitotta meg.

Cegléden a Toldy Ferenc Kórház-Rendelőintézet igazgatósága rendezte meg március 18-ikán délután a Kisgrafika Barátok Köre művésztagja, a neves grafikus és festőművész, *Nagy László Lázár* tárlatát. A Kórház tanácstermében *Grafikai epigrammák* címmel megnyílt kiállítás, amint az a címéből is látható, a művész eddig készült 617 opuszából, ex libriseiből és kisgrafikáiból tár mintegy 190 alkotást a nézők elé. A műveket *Dr. Koltói Ádám* mutatta be a nagyszámú közönségnek, melynek keretében fuvolán közreműködtek a ceglédi Erkel Ferenc Zeneiskola tanulói.

*Nagy László Lázár
fametszete, X2*

*Nagy Bandó András - Bálint Ferenc beszélgetés
Fotó: Szökőcs Béla*

Művésztalálkozó Pécsen. Március 19-ikén a Pécsi Barátság Klub és a Művészbartók Egyesületének Pécsi Csoportja szervezésében, a Dédász Rt. éttermében kellemes hangulatú baráti találkozóra került sor.

Andrell Tamás és *Nőt Béla* uraknak, az est házigazdájának volt a vendége *Bálint Ferenc* komlói grafikusművész és az őt kérdező *Nagy Bandó András* humorista. A beszélgetés témája a könyvjegy jelentése, története, elkészítésének folyamata, valamint a tehetséges grafikusművész életútjába való bepillantás volt. Hála Nagy Bandó András felkészültségének, az egyébként rendkívül szerény és általában szűkszavú mesterrel ezúttal alapos és kielégítő válaszokat kaphattak a résztvevők. Közben gyönyörködhetnek Bálint Ferenc egyedi, válogatott lapokból álló kortárs-gyűjteményében és az általa készített szép kisgrafikai lapokkal, a különleges dombornyomásokkal kiegészített ex librisekkel is. Köszönet a házigazdájának a jól sikerült találkozóért. (Szökőcs Béla)

A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár gyönyörűen felújított központi épületének kiállító termében március 19-ikén rendezték meg *Marcali Kiss József* festő és grafikusművész emlékkiállítását. *Dr. Fodor Péter* a Könyvtár főigazgatója nagy szeretettel emlékezett a művészre, aki egy időben munkatársa is volt a fővárosi könyvtárnak, és meleg szavakkal méltatta nemes művészetét. A tárlat a korábbi évek grafikai sorozataiból *Bohócok*, *Kharon ladikján*, stb. mutatott be részleteket és válogatást festményeiből is, amelyekkel a betegségével is dacoló művész hirdette a hitet és a szépséget.

Április 10-ikén, a Költészet Napja alkalmából a Magyar Mezőgazdasági Múzeum rendezett érdekes és ötletes kiállítást, *Szent vegetáció* címmel, *Olexa József* festő- és grafikusművész színes grafikáiból. A gyönyörű, élethű, színes rajzok zöldségféléket és gyógynövényeket ábrázolnak, gondosan kiválogatott, rájuk vonatkozó 16-19. századi könyvekből vett ízes idézetek

címadó versét *Remenyik Sándor* 1925-ben írta, amely méltó keretbe foglalja azokat az egyszerű növényeket zöldségeket, szerény külsejű, ám annál értékesebb vagy veszedelmesebb gyógyító erejű füveket amelyeknek a képei éppen a költészet napján kerülnek bemutatásra...A kiállítás alapgondolata, a "találd meg az egyszerűben a nagyszerűt", szerencsésen párosult *Olexa József* képzőművész sajátos módon kifinomult ábrázolásmódjával, a szokatlan, meghökkentő ötletek szeretetével. A régi századok gyönyörűségei szépirodalmi és kertészeti írásaiból vett idézetek, a régies, ízes szavak, a pontos jellemzések egy olyan világba varázsolnak bennünket, ahol az ember és a természet kapcsolata még a helyén volt." A megnyitót, és a tárlat anyagából készült izléses könyv bemutatóját *Berta Tibor* szépíró tartotta. A KBK nevében ezúttal is gratulálunk művész-tagtársunknak a sikeres, szépen megrendezett tárlathoz.

Olexa József grafikája

Egyesületünk tagja, *Budai Tibor* grafikusművész kiállítását az Érd Városi Művelődési Központban április 25-ikén M. Nagy Péter újságíró nyitotta meg. A művész eddig mintegy félszáz egyéni és kilencven csoportos kiállításon mutatta be műveit.

A Magyar Rézkarcoló Művészek Egyesülete Ráday utcai galériájában nyílt meg április 27-ikén *Szőcs Géza* grafikusművész kiállítása. Az aktív és termékeny művész eddigi életpályájának különlegessége, hogy miután Nyíregyházán leérettségizett, a soproni Erdészeti és Faipari Egyetem erdőmérnöki karán szerzett diplomát. Egyetemi éve alatt a *Soltra E. Tamás* szobrász-

művész vezette Soproni Egyetemi Képzőművészeti Kört látogatta, majd *Horváth János* festőművésznél tanult, aki segítette művészpályája elindulását. 1992-től számos hazai és külföldi kiállításon szerepeltek alkotásai, Nyíregyházától Sopronig és Európától Japánon át az Amerikai Egyesült Államokig.

A rendkívül munkaigényes nagyméretű rézkarctól, és annak különféle technikai eljárásaival készült vegyes technikáktól a kisgrafikáig terjed modern hangvételű grafikáinak sokszínűen széles skálája. 1966-tól tagja a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének és több szakmai szövetségnek. 2001-től vezeti a Barcsi Nemzetközi Művésztelep rézkarcc műhelyét. Tagja a KAPOS-ART művészeti egyesületnek és kuratóriumi tagja a győri Grafikai Műhelynek.

Budapesti kiállítását Dr. Pogány Gábor nyitotta meg a Galéria IX-ben.

Gyulai Liviusz grafikusművész kiállítását láthatta a közönség május hónap folyamán a rákospalotai Csokonai Művelődési Házban.

A Magyarországi Németek Háza (Budapest, VI. kerület Lendvai u. 22) rendezésében május 8-án nagyszabású kiállítás nyílt meg *Wort und Bild* címmel *König Róbert* grafikusművész alkotásaiból. A reprezentatív épület igényes belső kiállítású rendezvénytermeiben a művész nagy és közepméretű grafikai sorozatait, *Mozart: Varázsfuvola*, és *Bach Vadászkantáta* című műveinek képi megjelenéseit mutatta be a fametszetein, akvarell, pasztell és olajfestményein. Ismét megcsodálhattuk bravúros fametsző-technikáját, gazdag fantáziával teremtett dinamikus kompozícióit. A tárlatot *Lelkes Mária* és *Frigyesi András* nyitotta meg, *Pócsik Viktor* (fuvola) és *Pagonyi András* (tangóharmonika) zenei közreműködésével, amelyet május 30-ig látogathatott az érdeklődő nagyközönség.

König Róbert fametszete, X2

A Kisgrafika Barátok Köre rendszeres havi összejöveteleinek májusi klubestjét május 8-án a budai várnegyedben működő *Litea* könyvsalon-és teázóban rendezte meg. A helyszínválttatás oka, hogy itt került bemutatásra az év elején a Balassi Kiadó Budapest és a Polis Kiadó Kolozsvar közös kiadásában megjelent, *Deé Nagy Anikó: A marosvásárhelyi Teleki-Bolyai*

tár ex librisei című könyve. A hiánypótló jelentőségű, nagyon szép kiállítású könyvet (amelyet e számunk *Könyvespolc* rovatában részletesen bemutatunk) a Balassi Könyvkiadó kereskedelmi igazgatója, *Orbán György* ajánlotta a megjelentek figyelmébe, akik között nagyobb számban a KBK Egyesület ex-libris és kisgrafika-gyűjtő tagjai foglaltak helyet. Előadása végén felhívta az inkább a bibliofiliát kedvelők, érdeklők figyelmét a Balassi Kiadó egyéb, gyönyörű kiadványaira, például az 1536-ban kiadott, Pesti Mizsér Gábor magyar nyelvű Új Testamentumának facsimile-kiadására, vagy a Czéh Sándor magyaróvári nyomdászkiadó illusztrációinak MINTAKÖNYVE c. hasonló kiadványára, amelyben a nyomda fa-, linó vagy rézmetszetű könyv-díszei, képes illusztrációi láthatók az 1836 és 1875 közötti években.

A Molnár C. Pál Baráti Kör tisztelettel invitálta az érdeklődőket a XI. kerületi Petőfi Sándor Általános Iskola, Gimnázium és Szakközépiskola aulájában május 16-án délután megnyílt kamara-kiállításra. A bemutatott alkotások, a Molnár C. Pál Baráti Körhöz tartozó művészek munkái sokrétű, változatos és színes összeállításban adtak ízelítőt Búza Barna, Csiby Mihály, Krasznai János, Mendlik Lajos, Molnár C. Pál, Németh Nándor, Marosvári György, Tavaszsi Noémi, Ürmös Péter, Varga Hanna és két meghívott művész, Kovács Attila és Marosvári Attila sokféle művészeti technikát alkalmazó ábrázoló művészetéről. A tárlatot megrendező Ürmös Péter művész-tanár bevezető sorai után

László Zsuzsa újságíró szerkesztő-riporter tartott beszédet az iskola tanulóinak és énekkarának meghitt közreműködésével.

Molnár C. Pál fametszete, X2

K Ö N Y V E S P O L C

DEÉ NAGY ANIKÓ: A MAROSVÁSÁRHELYI TELEKI-BOLYAI KÖNYVTÁR EX LIBRISEI.
Balassi Kiadó, Budapest Polis Könyvkiadó, Kolozsvár, 2001. p.103 + I-XCVI. III.

A múlt év végén a fent jelzett budapesti és kolozsvári könyvkiadók közös vállalkozásaként látott napvilágot a közelmúlt ex libris irodalmának egyik legszebb, nagy- szerű kiállítású és mind tartalmában, mind illusztrációs anyagában hézagpótló magyar kiadványa. A könyv az erdélyi könyvesház, a marosvásárhelyi Teleki-Bolyai Könyvtár (az úgy nevezett Teleki Téka és a Bolyai Kollé- gium könyvtára összevont anyaga) köteteiben található ex libriseket mutatja be. A ma több mint 200 000 kö- tetes gyűjteményben több ezer ex librist hordozó található. *Deé Nagy Anikó* és a Teleki Könyvtár munka- társai sok éves munkával gyűjtötték ki e könyvekből a könyvjegyeket és igyekeztek ezekről a lehető legpon- tosabb katalógust összeállítani. Ennek ellenére, amint a szerző írja: "A régi könyvekben lévő ex librisek sajtó alá rendezése éveket váratott magára. Megfelelő szak- könyvek hiányában különösen a tulajdonosok azonosí- tása okozott nehézséget. Csak a közelmúltban kerül- hetett sor a külföldi könyvtárakban lévő ex libris-kata- lógusok, szakkönyvek helyszíni tanulmányozására. A könyvjegytulajdonosok azonosítását az Országos Szé- chenyi Könyvtár, az MTA Könyvtára, a bázeli Egyetemi Könyvtár és a zürichi Zentralbibliothek szakirodalmá- nak felhasználásával végeztem."

hány csak egy-két példányban fordul elő, míg néme- lyekből több száz, olykor ezer darab is létezik. Talál- hatók olyanok is köztük, amelyek nem kimondottan ex librisnek készültek, de mivel könyvbe ragasztva maradtak fenn, nem kétséges, hogy a könyvjegy funkcióját töltik be, vagyis a tulajdonos megjelölésére szolgálnak. Ilyenek például a kézzel írott vagy nyomtatott, csak szöveget tartalmazó cédulák, pecsétek, bélyegzők, rub- likás klisényomatba írt adatok és nyilvántartási számok, stb. A könyvben bemutatott legrégibb könyvjegy 1568-ból a szatmári Paksi Mihály ajándékozási szöveges ex librise, a legújabb pedig 1972-ben, készült, amely sze- rint Halász József marosvásárhelyi bankigazgató 1200 kötetes könyvtára leánya ajándékaként került a Teleki-Bolyai Könyvtárba.

A könyv három nagy részre oszlik. Az első része *Ex librisek régi könyvekben* címmel a szerző tanulmánya, amelyben közel 50 oldal terjedelemben tudományos alaposággal elemzi mindazt, amit a publikált könyv- jegyekről tudni kell és felderíthető volt. Összefoglalja a könyvjegy történetét, az ex libris-készítés technikáját, a korszakokat és stílusokat, hat nagyobb csoportba osztva bemutatja az ex libris-fajtákat (intézményi, ajándé- kozási, jutalom, foglalkozásra utaló, házastársi stb) majd tíz csoportba sorolja azok gazdag formakincsét